

Thuiswerken: wat zijn de regels?

IR. NICOLE PIKKEMAAT ACHTERGRONDARTIKEL

12 juli 2023 om 12:15

We werken steeds vaker vanuit huis of vanuit een andere plek buiten het bedrijf. In de Arbowetgeving wordt dit plaatsafhankelijk werken genoemd. Hierover is een aparte passage opgenomen in het Arbobesluit (Arbobesluit, afdeling 10, art. 1.43 t/m 1.53), omdat er andere en op een aantal vlakken soepelere arboregels gelden dan voor vaste werkplekken. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat er een hele garage bij je woning gebouwd moet worden op kosten van de werkgever. Echter, de werkgever moet wel zorgen dat de medewerker gezond en veilig zijn werk kan doen. Een aantal zaken moeten daarom juist extra (goed) geregeld worden.

Wat wordt verstaan onder plaatsafhankelijke arbeid?

Met plaatsafhankelijk werken wordt bedoeld dat een werknemer werk verricht voor een werkgever in een woning of op een andere door de werknemer gekozen plaats buiten het bedrijf, die niet de arbeidsplaats van die werkgever is. Hieronder valt thuiswerk, maar dus ook werk vanuit een andere plek. Het kan gaan om diverse werkzaamheden, zoals inpakken, enveloppen vullen, telefoon beantwoorden en administratie. Dit geldt voor alle werknemers, dus ook bijvoorbeeld uitzendkrachten. Het is geen thuiswerk als je aan de woning zelf werkt (zoals loodgieters of schilders) of als je andere mensen thuis verzorgt of verpleegt.

Wat zegt de wet?

Werknemers hebben een goede werkplek nodig om hun werk veilig en gezond te kunnen doen. Een werkplek kan bijvoorbeeld bestaan uit een instelbare stoel, een passende tafel en goede verlichting. Het gaat erom dat de werkplek ergonomisch verantwoord is ingericht. In geval van thuiswerk moet de werkgever deze werkplek ter beschikking stellen, tenzij de werknemer dat zelf geregeld heeft. Mogelijk zijn er (extra) hulpmiddelen nodig en/of is er specifiek gereedschap nodig afhankelijk van de werkzaamheden. Als een werknemer deze zaken zelf niet heeft, moet de werkgever daarvoor zorgen. De (hulp)middelen en gereedschappen moeten op de juiste wijze onderhouden en zo nodig gerepareerd worden. Ook goede voorlichting hoort hierbij. Dat gaat verder dan alleen informatie over juist zitten of tillen. De werkgever is verplicht om medewerkers te vertellen welke risico's aan hun werk verbonden zijn en hoe ze die kunnen vermijden. Daarbij is het raadzaam duidelijke, schriftelijke afspraken te maken over onderhoud, reparaties en vervanging van apparatuur. Maar ook over pauzes, afwisseling met ander werk en vergoedingen.

Thuiswerken met gevaarlijke stoffen

De werknemer mag alleen thuiswerken met gevaarlijke stoffen als die zich thuis goed kan beschermen. De werknemer kan bijvoorbeeld persoonlijke beschermingsmiddelen gebruiken, zoals handschoenen en een veiligheidsbril. Gevaarlijke stoffen zijn bijvoorbeeld lijm, oplosmiddelen, poets- en ontvettingsmiddelen, soldeertin of verf. Is er meer nodig dan een veiligheidsbril of handschoenen, dan mag de werknemer thuis niet met de stof werken. Bij thuiswerk is het namelijk onmogelijk om dezelfde veiligheidsmaatregelen te treffen als in het bedrijf. Dit betekent dat een groot aantal stoffen verboden is voor thuiswerkers. Werkt de medewerker met brandgevaarlijke stoffen, dan moet de werkgever zorgen voor een brandblusmiddel. De werkgever moet altijd vertellen hoe een thuiswerker zo veilig mogelijk kan werken.

Thuiswerken in de RI&E

Alle thuiswerkers of telewerkers vallen onder de Arbeidsomstandighedenwet. In de risico-inventarisatie & -evaluatie (RI&E) staat dat alle risico's geïnventariseerd moeten worden. Ook de risico's van plaatsonafhankelijk werken moeten in de RI&E zijn opgenomen.

Alle thuiswerkplekken inventariseren?

De werkgever is dus verantwoordelijk voor de kwaliteit van de werkplek thuis. Voor thuiswerk betekent dit ook dat de werkgever verplicht is om na te gaan of het werk wel geschikt is om in een woning te verrichten. Maar hoe controleer je dat? Allereerst moet de gegevens beschikbaar zijn omtrent naam, adres en woonplaats en van de werkzaamheden, de eventuele stoffen, hulpmiddelen en werktuigen die daarbij worden gebruikt. De werkgever kan vragen of hij je thuiswerkplek mag (laten) onderzoeken, maar de werknemer hoeft de werkgever vanwege privacywetgeving in principe niet in huis toe te laten. De Nederlandse Arbeidsinspectie heeft wel de bevoegdheid om de arbeidsomstandigheden op de thuiswerkplek te controleren. Werkgevers moeten de thuiswerkers op de risico's wijzen en op regelmatige basis controleren, bijvoorbeeld door hier geregeld voorlichting over te geven, een checklijst te laten invullen en/of een foto te laten opsturen. Ook wordt soms wel als service aangeboden dat de preventiemedewerker of een ergonom van de arbodienst om advies gevraagd kan worden. Verder kan de werkgever tijdens functioneringsgesprekken het welbevinden van de thuiswerker meenemen, om zo te weten of alles nog goed gaat met de werknemer.

Werkgever aansprakelijk?

Mocht zich een ongeval voordoen, dan moet de medewerker dat melden aan de werkgever. Betreft het een ongeval met blijvend letsel, dodelijke afloop of ziekenhuisopname, dan moet de werkgever melding doen aan de Nederlandse Arbeidsinspectie. Dat is niet anders als dat het ongeval op de kantoorwerkplek of op het bedrijf plaatsvindt. De werkgever kan aansprakelijk gesteld worden als gebleken is dat hij zijn zorgplicht onvoldoende is nagekomen. Denk bijvoorbeeld aan slecht onderhouden apparatuur, inadequate beschermingsmiddelen en/of onvoldoende voorlichting over de risico's van het werk. Ook als een werknemer ziek wordt van het werk, kan de werkgever aansprakelijk gesteld worden. Als een werknemer bijvoorbeeld KANS (klachten aan arm, nek en/of schouders) krijgt en als aangetoond wordt dat dit verband houdt met de werkzaamheden thuis dan kan de werkgever aansprakelijk gesteld worden. In dit kader is training/voorlichting over de risico's van beeldschermwerk en hoe je daartegen (preventief) kan beschermen van groot belang. Veel organisaties laten de medewerker ook een checklist invullen die dan door beide partijen wordt ondertekend om zo aan te tonen dat je als werkgever er alles aan hebt gedaan om een goede werkomgeving te creëren.

Meer weten?

- Lees ook: <https://www.werkenveiligheid.nl/rie/werkwijze/risico-beeldschermwerk-onderschat>. Hierin staat een praktische werkplekinstructie.

- Download op [Arbeidsveiligheid.net](https://www.werkenveiligheid.net) de Checklist RI&E tijd- en plaatsafhankelijk werken, waarin alle artikelen uit Arbobeleid en Arboregeling staan die van toepassing zijn op tijd- en plaatsafhankelijk werken. Deze aandachtspuntenlijst kan gebruikt worden voor de RI&E gericht op tijd- en plaatsafhankelijk werken.

En verder:

Veilig en gezond blijven thuiswerken

De beeldschermbril, ook bij thuiswerken!

Het belang van een gezond binnenklimaat

Vergoeden kosten van werknemers

Nieuwe routines voor (thuis)werken in crisistijd

De thuiswerkplek: zo voorkom je klachten

Source URL: <https://www.werkenveiligheid.nl/rie/werkwijze/thuiswerken-wat-zijn-de-regels>